

Postanowienie z dnia 4 marca 2008 r.

II PK 178/07

1. Skarga kasacyjna jest niedopuszczalna w sprawach dotyczących świadectwa pracy i roszczeń z tym związanych (art. 398² § 2 pkt 2 k.p.c.), co obejmuje nie tylko roszczenie o wydanie świadectwa pracy lub jego sprostowanie (art. 97 k.p.), ale także roszczenie o naprawienie szkody wyrządzonej przez pracodawcę wskutek niewydania w terminie lub wydania niewłaściwego świadectwa pracy (art. 99 k.p.).

2. Przy obliczaniu wartości przedmiotu zaskarżenia kasacyjnego określonej w art. 398² § 1 k.p.c. nie uwzględnia się wartości tych roszczeń, co do których zachodzi wyłączenie dopuszczalności skargi kasacyjnej o charakterze przedmiotowym (art. 398² § 2 k.p.c.).

Przewodniczący SSN Jerzy Kuźniar (przewodniczący), Sędziowie SN:
Katarzyna Gonera (sprawozdawca), Zbigniew Hajn.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 4 marca 2008 r. sprawy z powództwa Izabeli S.-S. przeciwko Ambasadzie [...] w W. o ekwiwalent pieniężny za urlopy wypoczynkowe, odszkodowanie z tytułu niewydania świadectwa pracy oraz opinię, na skutek skargi kasacyjnej powódki od wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 20 września 2006 r. [...]

1. o d r z u c i ł skargę kasacyjną;
2. nie obciążył powódki obowiązkiem zwrotu stronie pozwanej kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.

U z a s a d n i e n i e

Sąd Okręgowy-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Warszawie wyrokiem z 14 lutego 2006 r. [...] zasądził od pozwanej Ambasady [...] w W. na rzecz powódki Izabeli S.-S.: 1) tytułem ekwiwalentu pieniężnego za 11 dni urlopu wypoczynkowego

za 1997 r. kwotę 1.335,50 zł z ustawowymi odsetkami od 1 sierpnia 1998 r. do dnia zapłaty, 2) tytułem wyrównania ekwiwalentu pieniężnego za 22 dni urlopu wypoczynkowego za 2000 r. kwotę 1.306,56 zł z ustawowymi odsetkami od 3 grudnia 2000 r. do dnia zapłaty; 3) kwotę 1.098,67 zł tytułem odsetek ustawowych za okres od 3 grudnia 2000 r. do 3 czerwca 2002 r. od kwoty 2.624,70 zł stanowiącej wypłacony powódce ekwiwalent pieniężny za urlop wypoczynkowy za 2000 r. oraz 4) kwotę 3.698,65 zł z ustawowymi odsetkami od 3 grudnia 2000 r. do dnia zapłaty tytułem premii rocznej, w pozostałym zakresie powództwo oddalił i rozstrzygnął o kosztach procesu.

Powódka, po parokrotnej zmianie powództwa, ostatecznie wносиła o zasądzenie na jej rzecz od pozwanej Ambasady [...] następujących należności: 1) kwoty 1.461,31 zł z tytułu ekwiwalentu pieniężnego za urlop wypoczynkowy za 1997 r. w ilości 11 dni z ustawowymi odsetkami od 1 sierpnia 1998 r. do dnia zapłaty; 2) kwoty 1.306,56 zł z tytułu ekwiwalentu za urlop wypoczynkowy za 2000 r. w ilości 22 dni z ustawowymi odsetkami od 3 grudnia 2000 r. do dnia zapłaty; 3) kwoty 7.505,13 zł z tytułu odszkodowania za niewydanie w terminie świadectwa pracy; 4) kwoty 3.698,65 zł z tytułu premii rocznej za 2000 r., 5) kwoty 5.000 zł tytułem odszkodowania za utratę polisy ubezpieczeniowej w Towarzystwie Ubezpieczeniowym N. Inne roszczenia powódki, dotyczące kwot 8.862 zł i 1.826 zł związanych z wyrównaniem zasiłków chorobowego i macierzyńskiego oraz składek emerytalnych i rentowych, Sąd Okręgowy przekazał do rozpoznania według właściwości Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych-Oddziałowi w W.

Pozwana Ambasada [...] wniosła początkowo o odrzucenie pozwu, podnosząc brak jurysdykcji krajowej, a gdy kwestia ta została przez Sąd Apelacyjny-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Warszawie prawomocnie rozstrzygnięta (postanowieniem oddalającym zażalenie pozwanej na postanowienie o odmowie odrzucenia pozwu), pozwana wniosła o oddalenie powództwa, przy czym ostatecznie uznała roszczenie co do ekwiwalentu za urlop wypoczynkowy w wymiarze 22 dni za 2000 r. wypłacając powódce kwotę 589 USD z tego tytułu.

Od wyroku Sądu Okręgowego z 14 lutego 2006 r. apelacje wniosły obie strony.

Powódka zaskarżyła wyrok w części oddalającej powództwo o odszkodowanie za niewydanie w terminie świadectwa pracy, w części dotyczącej zniesienia wzajemnie pomiędzy stronami kosztów zastępstwa procesowego oraz w zakresie obciążenia powódki kwotą 1.979,38 zł z tytułu zwrotu połowy wydatków na biegłego sądowego.

Pozwana Ambasada [...] w apelacji od wyroku Sądu Okręgowego wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku w części zasądzającej na rzecz powódki świadczenia nieuznane przez pozwaną i o oddalenie w tym zakresie powództwa, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy w tym zakresie do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu.

Sąd Apelacyjny-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Warszawie wyrokiem z 20 września 2006 r. [...] w wyniku częściowego uwzględnienia apelacji strony pozwanej zmienił zaskarżony wyrok w pkt 1 co do kwoty 1.355,50 zł (tytułem ekwiwalentu pieniężnego za niewykorzystany urlop wypoczynkowy) z ustawowymi odsetkami i w pkt 2 co do kwoty 3.698,65 zł (tytułem premii rocznej za 2000 r.) z ustawowymi odsetkami i w tym zakresie powództwo oddalił. Sąd Apelacyjny oddalił apelację strony pozwanej w pozostałej części oraz oddalił w całości apelację powódki. Ponadto odrzucił apelację strony pozwanej w zakresie zarzutu potrącenia kwoty 1.599 USD i rozstrzygnął o kosztach procesu.

Skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego wniosła pełnomocnik powódki, zaskarżając powyższy wyrok w części, a mianowicie co do punktu I (zmieniającego częściowo wyrok Sądu Okręgowego i oddalającego powództwo), punktu II (oddalającego apelację powódki) i punktu IV (zasądającego od powódki na rzecz pozwanej kwotę 90 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego). Jako podstawę skargi kasacyjnej pełnomocnik powódki wskazała naruszenie przepisów prawa materialnego, a mianowicie: 1) art. 295 k.p. w związku z art. 291 k.p., w wyniku przyjęcia przez Sąd drugiej instancji, że nastąpiło przedawnienie roszczenia powódki w zakresie ekwiwalentu pieniężnego za niewykorzystany urlop wypoczynkowy, wymagalnego w dniu 31 lipca 1998 r., w sytuacji gdy powódka już w pozwie wniesionym 7 marca 2001 r. domagała się zasądzenia tego ekwiwalentu; 2) przyjęcie przez Sąd drugiej instancji, na podstawie regulaminu wynagradzania pracowników Ambasady [...] w Polsce, obowiązującego od 2001 r., że powódce, zatrudnionej u pozwanej do 2 grudnia 2000 r., nie przysługuje regulaminowa premia roczna za 2000 r.; 3) obciążenie powódki 1/2 kosztów opinii biegłego sądowego z zakresu ekonomii i finansów, powołanego przez Sąd Okręgowy, na skutek nieprzedłożenia przez stronę pozwaną (mimo wielokrotnych wezwań Sądu), dokumentacji płacowej powódki, umożliwiającej prawidłowe wyliczenie przysługującego powódce ekwiwalentu za niewykorzystany urlop wypoczynkowy; 4) przyjęcie przez Sąd drugiej instancji, że powódce nie przysługuje odszkodowanie za niewydanie w terminie świadectwa pracy, bowiem - zda-

niem Sądu - powódka nie udowodniła, że wskutek tego poniosła szkodę w rozumieniu art. 99 § 1 i 2 k.p.

Pełnomocnik skarżącej wniosła o uchylenie wyroku Sądu Apelacyjnego w zaskarżonej części, to jest punktu I w całości, punktu II w części oddalającej apelację powódki i dotyczącej zasądzenia od niej 1/2 kosztów biegłego sądowego oraz punktu IV i zasądzenie od pozwanej na rzecz powódki kosztów postępowania, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku Sądu Apelacyjnego w części zaskarżonej i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcia o kosztach postępowania.

Pełnomocnik skarżącej wniosła o uchylenie i zmianę zaskarżonego orzeczenia przez zasądzenie na rzecz powódki od pozwanej łącznie kwoty 14.518,93 zł wraz z ustawowymi odsetkami za zwłokę - od kwoty 1.355,50 zł od 31 lipca 1998 r., od kwoty 3.698,63 zł od 3 grudnia 2000 r. oraz od kwoty 7.505,13 zł od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty. Ponadto wniosła o zmianę wyroku w przedmiocie obciążenia powódki połową kosztów biegłego sądowego.

Pełnomocnik strony pozwanej złożył odpowiedź na skargę kasacyjną wnosząc, między innymi, o jej odrzucenie z powodu niedopuszczalności - jako niespełniającej wymagań konstrukcyjnych określonych w art. 398⁴ § 1 k.p.c. - a także wymagań określonych w art. 398² § 1 k.p.c., ewentualnie o wydanie postanowienia o odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na brak przesłanek wskazanych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. Natomiast w przypadku przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, pełnomocnik strony pozwanej wniósł o jej oddalenie na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c. jako niemającej uzasadnionych podstaw. Pełnomocnik pozwanej zwrócił uwagę na niedopuszczalność skargi kasacyjnej z uwagi na zbyt niską wartość przedmiotu zaskarżenia, poniżej progu określonego w treści art. 398² § 1 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Uzasadniony okazał się wniosek strony pozwanej (zawarty w odpowiedzi na skargę kasacyjną) o odrzucenie skargi z powodu jej niedopuszczalności - po pierwsze ze względu na zbyt niską wartość przedmiotu zaskarżenia, po drugie - ze względu na jej przedmiotową niedopuszczalność. Stosownie do art. 398² § 1 k.p.c. skarga kasacyjna jest niedopuszczalna w sprawach o prawa majątkowe, w których wartość przedmiotu zaskarżenia jest niższa niż pięćdziesiąt tysięcy złotych, w spra-

wach gospodarczych - niższa niż siedemdziesiąt pięć tysięcy złotych, a w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych - niższa niż dziesięć tysięcy złotych. Ponadto, zgodnie z art. 398² § 2 pkt 2 k.p.c., skarga kasacyjna jest niedopuszczalna także w sprawach dotyczących kar porządkowych, świadectwa pracy i roszczeń z tym związanych oraz o deputaty lub ich ekwiwalent.

Na wskazaną przez pełnomocnika powódki jako wartość przedmiotu zaskarżenia kwotę 14.518,66 zł składa się, między innymi, odszkodowanie z tytułu niewydania w terminie świadectwa pracy, w kwocie 7.505,13 zł, zgłoszone w oparciu o art. 99 § 2 k.p. Ustalenie powyższe wynika jednoznacznie z faktu zaskarżenia wyroku Sądu Apelacyjnego w części oddalającej apelację powódki od wyroku Sądu Okręgowego w części oddalającej jej roszczenie o zasądzenie odszkodowania za niewydanie w terminie świadectwa pracy. Powódka domagała się z tego tytułu kwoty 7.505,13 zł i przedstawiła wyliczenie tej kwoty w załączniku nr 3 do pisma procesowego z 12 października 2005 r.

W części dotyczącej odszkodowania za niewydanie w terminie świadectwa pracy skarga kasacyjna powódki jest niedopuszczalna ze względu na treść art. 398² § 2 pkt 2 k.p.c. Skarga kasacyjna jest niedopuszczalna w sprawach dotyczących „świadectwa pracy i roszczeń z tym związanych”, co obejmuje nie tylko roszczenie o wydanie świadectwa pracy lub o jego sprostowanie (art. 97 k.p.), ale także roszczenie o naprawienie szkody wyrządzonej przez pracodawcę wskutek niewydania w terminie lub wydania niewłaściwego świadectwa pracy (art. 99 § 1 k.p.), w szczególności o odszkodowanie w wysokości wynagrodzenia za czas pozostawania bez pracy z tego powodu, nie dłuższy jednak niż 6 tygodni (art. 99 § 2 k.p.), a z takim właśnie roszczeniem wystąpiła powódka w sprawie zakończonej zaskarżonym wyrokiem.

Zarówno w doktrynie (por. J.Iwulski: Kasacja w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych - pierwsze doświadczenia, Monitor Prawniczy z 1997 r. nr 10, s. 391) jak i w orzecznictwie (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 12 kwietnia 2007 r., I PZ 6/07, niepublikowane) przyjmuje się, że wyłączenie dopuszczalności skargi kasacyjnej (wcześniej kasacji), o którym mowa w art. 398² § 2 pkt 2 k.p.c. (poprzednio art. 393 pkt 6 k.p.c.) obejmuje wszystkie sprawy „dotyczące świadectwa pracy i roszczeń z tym związanych”, a nie tylko powództwa o wydanie i sprostowanie świadectwa pracy. Oczywiście jest więc, że roszczenie powódki o zasądzenie odszkodowania za niewydanie w terminie świadectwa pracy było - w rozumieniu art. 398² § 2 pkt 2 k.p.c. - sprawą dotyczącą świadectwa pracy i roszczeń z tym związanych. Wymieniony przepis, stanowiąc, że skarga kasacyjna jest niedopusz-

czalna w sprawach dotyczących świadectwa pracy i roszczeń z tym związanych, wiąże dopuszczalność skargi kasacyjnej z rodzajem sprawy, w której została wniesiona. Wyłączenie dopuszczalności skargi kasacyjnej obejmuje więc wszystkie sprawy dotyczące „świadectwa pracy i roszczeń z tym związanych”, a nie tylko powództwa o sprostowanie świadectwa pracy. Należy podkreślić, że jakkolwiek żądanie sprostowania świadectwa pracy może być na podstawie art. 97 § 2¹ k.p. przedmiotem samodzielnego roszczenia, to jednak roszczenie o naprawienie szkody, niezależnie od tego, czy przewidziane w art. 99 § 1 i 2 k.p., czy w przepisach prawa cywilnego, zależy od istnienia i stwierdzenia szkody wyrządzonej przez pracodawcę wskutek niewydania w terminie lub wydania niewłaściwego świadectwa pracy. W tym sensie sprawa o odszkodowanie jest sprawą „dotyczącą” świadectwa pracy, a roszczenie o odszkodowanie jest z nim „związane” w rozumieniu art. 398² § 2 pkt 2 k.p.c. (por. postanowienia z dnia 14 maja 1999 r., I PKN 83/99, OSNAPIUS 2000 nr 15, poz. 587, z dnia 19 grudnia 1997 r., I PZ 45/97, OSNAPIUS 1999 nr 3, poz. 90, z dnia 27 lutego 1997 r., I PZ 4/97, OSNAPIUS 1998 nr 2, poz. 46 oraz wyrok z dnia 13 października 2004 r., II PK 36/04, OSNP 2005 nr 8, poz. 106).

W następstwie stwierdzenia, że skarga kasacyjna okazała się niedopuszczalna przedmiotowo w części dotyczącej roszczenia o zasądzenie kwoty 7.505,13 zł z tytułu odszkodowania żądanego w oparciu o art. 99 § 2 k.p., należało przyjąć, że pozostała część skargi kasacyjnej stała się niedopuszczalna ze względu na wartość przedmiotu zaskarżenia niższą niż dziesięć tysięcy złotych. W powstałej sytuacji nie było bowiem możliwe zsumowanie kwoty 7.505,13 zł (co do której skarga kasacyjna była przedmiotowo niedopuszczalna ze względu na treść art. 398² § 2 pkt 2 k.p.c.) oraz wartości pozostałych nieuwzględnionych roszczeń powódki dla celów uzyskania wartości zaskarżenia determinującej dopuszczalność skargi kasacyjnej.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się bowiem, że przy obliczaniu wartości przedmiotu zaskarżenia kasacyjnego określonej w art. 398² § 1 k.p.c. (limitującej dopuszczalność skargi kasacyjnej ze względu na wartość przedmiotu zaskarżenia) nie jest możliwe uwzględnienie wartości tych roszczeń, co do których zachodzi wyłączenie dopuszczalności skargi kasacyjnej o charakterze przedmiotowym (art. 398² § 2 k.p.c.). Pogląd taki został już wielokrotnie wyrażony w stosunku do roszczeń o czynsz najmu lub dzierżawy (art. 398² § 2 pkt 1 k.p.c.), ale ze względu na identyczną konstrukcję przedmiotowego włączenia skargi kasacyjnej może być odniesiony także do roszczeń majątkowych związanych ze świadectwem pracy, a także do roszczeń o deputaty

i ich ekwiwalent (art. 398² § 2 pkt 2 k.p.c.). W sprawach cywilnych i gospodarczych Sąd Najwyższy przyjmuje bowiem, że niedopuszczalne jest uwzględnienie kwoty zasądzonej z tytułu czynszu najmu lub dzierżawy przy obliczaniu wartości przedmiotu zaskarżenia kasacyjnego (por. postanowienia Sądu Najwyższego z 4 lutego 1998 r., III CKN 346/97, OSNC z 1998 r. nr 9, poz. 147, z 28 czerwca 2005 r., I CZ 44/05, niepublikowane, z 17 maja 2006 r., I CSK 139/06, niepublikowane, z 18 sierpnia 2006 r., III CSK 173/06, niepublikowane). Przenosząc ten pogląd na grunt spraw z zakresu prawa pracy należy przyjąć, że niedopuszczalne jest uwzględnienie kwoty żądanej z tytułu odszkodowania za niewydanie w terminie świadectwa pracy (art. 99 § 1 i 2 k.p. w związku z art. 398² § 2 pkt 2 k.p.c.) przy obliczaniu wartości przedmiotu zaskarżenia kasacyjnego stanowiącej o dopuszczalności skargi kasacyjnej (art. 398² § 1 k.p.c.).

Powyższe rozważania prowadzą do wniosku, że niezależnie od zasadności kwestionowania przez pełnomocnika strony pozwanej sposobu wyliczenia wartości przedmiotu zaskarżenia (zdaniem pełnomocnika pozwanej była ona faktycznie niższa niż dziesięć tysięcy złotych), skarga kasacyjna okazała się niedopuszczalna.

Powódka określiła wartość przedmiotu zaskarżenia na kwotę 14.518,66 zł. Prawdopodobnie obliczenie to było wadliwe, ponieważ nie miało uzasadnienia w dotychczasowym przebiegu postępowania sądowego i wartości zgłoszonych przez nią roszczeń. Na wartość przedmiotu zaskarżenia, zgodnie z podanym przez powódkę wykazem, składały się bowiem: 1) ekwiwalent pieniężny za niewykorzystany urlop wypoczynkowy w kwocie 1,335,50 zł, 2) premia roczna w kwocie 3.698,63 zł (w wyroku Sądu Apelacyjnego 3.698,65 zł) oraz 3) odszkodowanie z tytułu niewydania w terminie świadectwa pracy, żądane na podstawie art. 99 k.p., w kwocie 7.505,13 zł.

Zsumowanie tych trzech kwot nie daje wartości zaskarżenia wynoszącej 14.518,66 zł. Być może słuszny jest zarzut pełnomocnika strony pozwanej, podniesiony w odpowiedzi na skargę kasacyjną, że powódka ujęła w kwocie wartości przedmiotu zaskarżenia także obciążające ją (jej zdaniem niesłusznie) koszty procesu (ściślej - koszty sądowe), w szczególności kwotę stanowiącą 1/2 kosztów związanych ze sporządzeniem opinii przez biegłego sądowego z zakresu ekonomii i finansów, powołanego przez Sąd Okręgowy. Słusznie podnosi pełnomocnik strony pozwanej, że zabieg taki (wliczenie kwestionowanych kosztów procesu do wartości przedmiotu zaskarżenia) był nieuprawniony. W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się bowiem, że do wartości przedmiotu zaskarżenia skargą kasacyjną nie wlicza się kosztów procesu (por. postanowienie z 22 grudnia 2005 r., II PK 188/05, OSNP 2006 nr 21-22, poz. 329),

co obejmuje także rozliczenie wydatków stanowiących część kosztów sądowych w ramach rozliczenia kosztów procesu.

Z powyższych przyczyn Sąd Najwyższy odrzucił skargę kasacyjną na podstawie art. 398⁶ § 3 k.p.c. w związku z art. 398² § 1 i § 2 pkt 2 k.p.c. jako niedopuszczalną - częściowo ze względu na przedmiot sprawy, a częściowo ze względu na zbyt niską wartość przedmiotu zaskarżenia. O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 102 k.p.c.

=====